

UCHWAŁA NR 354/XX/2020
RADY MIASTA RYBNIKA

z dnia 12 marca 2020 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji pana Tomasza Miłowskiego w sprawie objęcia ochroną jako pomnika przyrody ośmiu drzew z gatunku buk pospolity *Fagus sylvatica* rosnących na terenie Miasta Rybnik w lesie Paruszowiec

Na podstawie:

- art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zmianami),
 - art. 9 ust. 2, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 870),
- na wniosek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji,

Rada Miasta Rybnika
uchwała:

§ 1. 1. Nie uwzględnąć petycji pana Tomasza Miłowskiego w sprawie objęcia ochroną jako pomnika przyrody ośmiu drzew z gatunku buk pospolity *Fagus sylvatica* rosnących na terenie Miasta Rybnik w lesie Paruszowiec.

2. Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia petycji stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązać Przewodniczącego Rady Miasta Rybnika do powiadomienia wnoszącego petycję o sposobie jej rozpatrzenia oraz przesłania treści uchwały wraz z załącznikiem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Wojciech Kiljańczyk

Uzasadnienie

W dniu 14 listopada 2019 r. do Rady Miasta Rybnika wpłynęła petycja złożona przez pana Tomasza Miłowskiego w interesie publicznym dotycząca objęcia ochroną jako pomnika przyrody ośmiu drzew z gatunku buk pospolity *Fagus sylvatica* rosnących na terenie Miasta Rybnik w lesie Paruszowiec.

Przewodniczący Rady Miasta Rybnika przekazał skargę Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Rybnika (dalej: „Komisja Skarg, Wniosków i Petycji”) celem zbadania jej zasadności.

W pierwszej kolejności godzi się zauważyć, że zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 55), a w szczególności z art. 40 ust. 1 „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi się je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”. Nadmienić również należy, że Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody reguluje wyznaczniki, jakimi powinny się wyróżniać poszczególne twory przyrody, aby móc zaklasyfikować je jako pomniki przyrody.

Zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady miasta.

W ramach postępowania wyjaśniającego Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zwróciła się do Wydziału Ekologii Urzędu Miasta Rybnika o zajęcie stanowiska w sprawie, a w szczególności do oceny zasadności petycji.

Naczelnik Wydziału Ekologii Urzędu Miasta Rybnika poinformował, że dokonano oględzin przedmiotowych drzew przez osoby uprawnione, w tym osobę, która posiada szczególną wiedzę z zakresu pielęgnacji i ochrony drzew.

Co istotne, przedmiotowe drzewa (oprócz jednego) znajdują się na terenie stanowiącym własność Lasów Państwowych Nadleśnictwa Rybnik. Zdaniem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji ustanowienie drzewa pomnikowego na prywatnej nieruchomości nie powinno odbywać się bez udziału właściciela nieruchomości. Zwrócić trzeba uwagę, że procedura związana z ustanowieniem pomnika przyrody w sposób jednoznaczny ogranicza prawo własności (*vide* art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), wobec tego zasadny wydaje się udział właściciela w tej procedurze.

Ponadto, oględziny dokonane na zlecenie Naczelnika Wydziału Ekologii Urzędu Miasta Rybnika ujawniły, że jedno z drzew rośnie na terenie prywatnym stanowiącym własność osoby fizycznej (nr 8), natomiast pozostałe na terenach będących własnością Lasów Państwowych Nadleśnictwa Rybnik. Wszystkie drzewa znajdują się na kompleksie leśnym, dostęp do drzew różny w zależności od gęstości zwarcia podszytu i podrostu. Drzewo (nr 8) rośnie na wysokiej skarpie, dostęp do drzew jest trudny, ewentualne zabieg muszą być prowadzone z użyciem lin zabezpieczających. System korzeniowy drzewa jest częściowo odsłonięty, drzewo rozwidla się na kilka przewodników. Stan fitosanitarny jest zadowalający, bez widocznych symptomów chorobowych, niewielkie ilości posuszu w koronie. Drzewa (nr 7 i nr 6) rosną na miarę dostępnym terenie o luźnym zwarcie, blisko drogi leśnej, ich stan fitosanitarny jest zadowalający, bez widocznych objawów chorobowych i posuszu. Pozostałe drzewa rosną na terenie gęsto zadrzewionym o trudnym dostępie z uwagi na pełne zwarcie podszytu i podrostu. Zaatakowane są przez grzyby i owady rozkładające drewno i łyko (kambiofagi i ksylofagi).

Przedstawiciele gatunku buk pospolity zostały uznane z pomnik przyrody na mocy uchwały nr 455/XXIX/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla czterech drzew oraz uznania pięciu drzew za pomniki przyrody.

Komisja Skarg Wniosków i Petycji na posiedzeniach w dniach 14 stycznia 2020 r. oraz 6 marca 2020 r. zapoznała się z argumentami autora petycji pana Tomasza Miłowskiego oraz Naczelnika Wydziału Ekologii Urzędu Miasta Rybnika.

Warto również zwrócić uwagę, że w posiedzeniu w dniu 11 lutego 2020 r. udział wzięli przedstawiciele Lasów Państwowych Nadleśnictwa Rybnika. Przedstawiciele Nadleśnictwa Rybnik poinformowali członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, że istnieje możliwość bezpośredniego zgłaszania wniosków o objęcie doraźną ochroną poszczególnych drzew, jeżeli ich stan uzasadnia takową doraźną ochronę. Nadleśnictwo Rybnik po wykonaniu oględzin z wnioskodawcą wprowadzi do swoich rejestrów przedmiotowe drzewo.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w dniu 6 marca 2020 r. zakończyła postępowanie wyjaśniające oraz jednomyślnie zarekomendowała Radzie Miasta Rybnika podjęcie uchwały o nieuwzględnieniu petycji pana Tomasza Miłowskiego.

Rada Miasta Rybnika zapoznała się ze stanem faktycznym i ustaleniami Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Po zapoznaniu się ze zgromadzonym w sprawie materiałem i na jego podstawie zważyła, co następuje.

Petycja pana Tomasza Miłowskiego w sprawie objęcia ochroną jako pomnika przyrody ośmiu drzew z gatunku buk pospolity *Fagus sylvatica* rosnących na terenie Miasta Rybnik w lesie Paruszowiec nie zasługuje na uwzględnienie.

Za powyższym stanowiskiem stoi następująca argumentacja.

Na wstępie należy zauważyć, iż inicjatywa pana Tomasza Miłowskiego jest słuszna, aczkolwiek niemożliwe jest na obecnym etapie uwzględnienie jego petycji.

Zdaniem Rady Miasta Rybnika autor petycji powinien złożyć wniosek do Prezydenta Miasta Rybnika o ustanowienia drzewa pomnikiem przyrody. Odpowiedni wydział urzędu miasta dokonałby wstępnej weryfikacji zgłoszenia, m.in. sprawdziłby własność terenu, dokonałby wstępnej oceny zasadności ustanowienia pomnika przyrody. Po dokonaniu wstępnej weryfikacji zasadne byłoby wystąpienie do właściciela nieruchomości na której znajduje się drzewo o zajęcie stanowiska w sprawie, a w szczególności wypowiedzenia się co do ewentualnej zgody lub jej braku na ustanowienie pomnika przyrody.

Co istotne, po wstępnej weryfikacji zgłoszenia zasadne wydaje się przeprowadzenie dalszych czynności w postaci przeprowadzenia badań z użyciem tomografu komputerowego oraz zasięgnięcia opinii biegłego z zakresu dendrologii w celu zbadania stanu fitosanitarnego drzewa. Nie ulega wątpliwości fakt, iż przedmiotowa opinia może być pozytywna, tudzież negatywna. Niemniej jednak przeprowadzenie powyższych badań wydaje się konieczne. Z uwagi na powyższą okoliczność podjęcie ewentualnej decyzji o uwzględnieniu petycji – bez stosownych badań stanu fitosanitarnego – byłoby co najmniej przedwczesne.

Nie może ująć uwadze również fakt, że zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ewentualny projekt uchwały rady miasta o ustanowieniu pomnika przyrody powinien zostać uzgodniony z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. W toku niniejszego postępowania w sprawie petycji niemożliwe jest wykonanie powyższej czynności.

Reasumując, o ile uchwała rady miasta zamyka całą procedurę ustanowienia pomnika przyrody, o tyle niemożliwe jest na obecnym etapie kateryczne przyjęcie, że petycja jest zasadna i powinna być de facto źródłem kolejnej uchwały rady miasta o ustanowieniu pomnika przyrody.

Rada Miasta Rybnika zwraca również uwagę na inne argumenty, które na obecnym etapie nie pozwalają uwzględnić petycji.

Objęcie drzewa ochroną prawną w formie ustanowienia pomnika przyrody oznacza, że nadzór nad ich utrzymaniem i pielęgnacją odbywa się na koszt miasta. Koszty związane z oznakowaniem drzewa tabliczką informacyjną, wskazującą na status prawny drzewa, wydatki wynikające z przeprowadzonych prac pielęgnacyjnych i konserwatorskich oraz ekspertyz dendrologicznych powinny być finansowane z budżetu miasta. W ocenie Rady Miasta Rybnika na obecnym etapie zwiększenie środków finansowych na wykonanie obowiązków o których mowa powyżej jest niemożliwe.

Na marginesie wskazać należy, że zgodnie z Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Rybnika do 2020, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, głównym założeniem dla Miasta Rybnika odnośnie ochrony przyrody i bioróżnorodności, jest utrzymanie ilości pomników przyrody oraz trwałości i ciągłości przyrodniczych, co Miasto aktualnie realizuje. Powyższym przykładem jest chociażby uchwała

nr 455/XXIX/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla czterech drzew oraz uznania pięciu drzew za pomniki przyrody.

Ponadto, Rada Miasta Rybnika pozytywnie przyjęła stanowisko przedstawicieli Lasów Państwowych Nadleśnictwa Rybnika, że wnioski mieszkańców o objęcie doraźną ochroną poszczególnych drzew będą respektowane.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie przedmiotowej uchwały o nieuwzględnieniu petycji pana Tomasza Miłowskiego jest uzasadnione.